

HUMANITIES INSTITUTE
Aslıhan Doğan Topçu, PhD
Soner Erdönmez, MA

Tabutta Röveşata (1996)

Derviş Zaim (1964-)

GENEL BAKIŞ

Yönetmen Derviş Zaim'in 1996'da gösterime girmiş olan Tabutta Röveşata filmi, Yavuz Turgul'un Eşkiya filmi ile birlikte yeni/bağımsız Türk sinemasının başlangıcı sayılan bir dönemi açmıştır. Derviş Zaim, Tabutta Röveşata filminden itibaren geleneksel olanla yeninin, doğu ile batının, gündüz ile gecenin, birey ile toplumun, kent ile çeperin, düzen ile kural dışılığın, varlık ile hiçliğin, sevgi ile şefkatin, yalnızlık ile çokluğun, coşku ile hüznün sınırlarında gezindiği anlatılar kurmuştur.

Film Tabutta Röveşata filmi, Türk sinemasında o güne dek yapılmamış bir tarzda gerçekleştirilmiştir. Film, yirmi dört günde yönetmen Süha Arın'dan ödünç alınan bir kamera ile yönetmen Zaim'in bir grup Boğaziçili arkadaşının desteğiyle yapılmıştır. Kimi kaynaklarca "gerilla film yapma tekniği" diye adlandırılan şekilde kotarılmış olan Tabutta Röveşata filmi, İstanbul'da Hisarüstü-Bebek dolaylarında çekilmiştir. Derviş Zaim tarafından senaryosu yazılan filmin, hikâyenin geçtiği bölgede yaşayan bir evsiz gerçek hayatından esinlendiği de yine farklı kaynaklarda geçmektedir.

Arka Plan Hikâyenin (anti) kahramanı Mahsun Süpertitiz'i canlandıran Ahmet Uğurlu'nun oyunculuğu ve hikâyenin geçtiği mekanlar filmin gerçekçiliğini artırırken yeni/bağımsız Türk sinemasının da karakterini belirlemekte rol oynamıştır. Bu karakter yersiz/yurtsuz, amaçsız ve yönsüz hali ile gelecek yıllarda yeni Türk sinemasında sıkça gördüğümüz anti kahramanlara öncülük etmiştir.

Sinemasal Anlatım Rumelihisarı, mekânsal olarak filmde büyük bir etki yaratırken hikâyede Mahsun kadar başat bir durumda olan tavus kuşu da filmin atmosferine katkı sağlar. Bu unsurlar filmin anlatımında doğrudan etkilidir. Film için seçilen isim de önemli bir ayrıntıdır. Filmin anlatısı isminden yola çıkılarak kurulmuş gibidir. Latince ve İtalyanca ile İngilizce'den vertere/vers/reversare/reverse/ rovesciata fiili-kelimesinden türetilerek Türkçe'ye girmiş olan röveşata sporda özellikle futbolda, sporcunun havada ters dönerek geri parendeyle kaleye şut çekmesini ifade eden bir terim olarak oldukça zor neredeyse imkânsız bir futbol hareketini tanımlar. Bu kullanımıyla röveşata, tepetaklak olmak, alt üst olmak, bulunduğu yerde ters dönmek eylemlerini de kapsar. Röveşata kelimesinin imkansızla yakın bir eylemi imliyor olmasını daha da güçlendiren şey bu eylemin tabutta gerçekleşmesidir. Zaten zor olan röveşata, tabut gibi bir mekânda daha da imkansızlaşır. Filmin ismi olarak seçilen "Tabutta Röveşata" imkansızın imkansızını ifade etmenin en güçlü yolu olarak karşımıza çıkar. Dolayısıyla filmin (anti) kahramanı Mahsun Süpertitiz'in istese de bu hikâyenin kahramanına dönüşemeyeceği, filmin mutlu sonla bitemeyeceği filmin isminin görüldüğü ilk kareden itibaren belli olmuştur.

KARAKTERLER

Mahsun: Orta yaşlı bir evsiz.
Reis: Mahsun'a yardım eden bir yaşlı balıkçı.
Sarı: Mahsun'un en yakın arkadaşı.
Zühtü: Mahsun'un arkadaşlarından biri.
Zeki: Kahvehanede çalışan bir adam.

ÖYKÜ

Tabutta Röveşata İstanbul'un Rumeli Hisarı'na yakın mekanlarında geçmektedir. Mahsun, kimsesiz ve evsiz bir adamdır. Ya inşaatta ya da geçici olarak çaldığı arabaların içinde ısınarak yaşamını sürdürmeye çalışır. Gündüzleri ise genellikle mahalle kahvehanesindedir. En yakın arkadaşı onun gibi evsiz olan Sarı'dır. Bir gün onu bir kayığın içinde ölü olarak bulur. Bu onu

büyük bir düş kırıklığının içine sürükler.

Mahalle kahvehanesindeki eroin bağımlısı genç bir kadından hoşlanır. Onu hayallerinde görmeye başlar. Bu sırada araba çalıp arabaları tekrar çaldığı yere koymaya devam eder. Bu durum onun polis şiddetine maruz kalmasına sebep olur. Polisler Mahsun'u Reis'e emanet ederek onun denetimi altına almaya çalışsa da Mahsun bu eylemlerine devam eder. Reis ona tuvalette iş ve kalacak yer bulsa da Mahsun'a engel olamaz.

Mahsun genç kadına kaldığı yere gelebilmesi için anahtar verir. Genç kadın burada para karşılığı yaşlı bir adamla birliktelik kurar. Bunu gören Mahsun büyük bir hayal kırıklığı yaşar ve kadına öfkelenir. Sonunda ise kadına olan öfkelerini bir kenara atarak kadını araba ile gitmek istediği yere götürür. Genç kadın baygınlık geçirir ve kadınla beraber Reis'in teknesiyle İstanbul Boğazi'ne açılır. Burada kadını baygınken öper ve başını göğsüne koyar. Tam o sırada bir kaza geçirirler ve tekne batar.

Teknenin batışı sonrası Reis ona tepki gösterir. Daha da yalnızlaşan Mahsun, Rumeli Hisarı'na Süleyman Demirel tarafından Fatih Sultan Mehmet'in anısı için konan tavus kuşlarından birini alıp pişirmeye kalkarken görevliye yakalanır ve yine şiddete maruz kalır. Bu sırada geçmişte yaşadığı şiddetler, bakışlar, anlar ekrana yansır. Tavus kuşunu yemeye kalkması televizyon haberine konu olur, kahvehanede Reis ve arkadaşları haberi görür ve ekrana yaklaşır.

SAHNELER

Balık Avı Bir kayık denizi yarararak ilerler. Ağlar atılır ve çekilir. Reis, kayıkta çalıştığı iki kişi ile kıyıya doğru yavaşlar. Mahsun puslu İstanbul Boğazi'nin kıyısında onları bekler. Bir sigara yakan Reis, Mahsun'a balık çıkmadığı için restorana gideceklerini, balıkhaneye gidemeyeceklerini söyler.

Eroin Bir kadın tuvalette eğilmiş bir vaziyette şırınga ile kolunun iç kısmına uyuşturucu madde (eroin) enjekte eder. Enjekte işlemi sonrasında kolundan akan az miktarda kanı bez ile siler.

Balık ve Boğaz Mahsun ve Sarı çoğunlukla buldukları yer olan İstanbul Boğazi'nin kıyısında, ağda kalan balıkları toplarlar. Bu sırada Mahsun'un gözüne yolun kenarına park edilmiş lacivert renkte bir araba ilişir. Bir balığı leğenin içine fırlatır. Reis, Sarı'ya para verir. Sarı bu para ile aldığı rakıyı boğaza karşı içer. Yanında oturan Mahsun ise montuna sıkıca sarılıp sallanır. Sarı içkisini bitirdikten sonra şişesine suya atar.

Gece Mahsun ve Sarı kahvehanede geceye kadar oturur. Kahvehane kapanırken ise kahveci tarafından dışarı çıkarılırlar. Kendi aralarında nerede uyuyacaklarını konuşurlar. Bu sırada daha önce kendine uyuşturucu madde enjekte eden kadın kahvehanede acı çeker bir ifade ile oturmaktadır. Mahsun kayıkhanede yatmak ister, Sarı ise Reis'ten korktuğu için inşaatta uyuması gerektiğini söyler.

Hırsızlık ve Dayak Mahsun inşaatta bir teneke içinde ateş yakmıştır. Yanına da rahat uyuyabilmek için kutu parçaları yerleştirir. Üzerine bir battaniye alarak uykuya dalar. Hemen ardından yüzüne bir el feneri ile ışık tutulur ve "kalk ulan ayağa" sesi yankılanır. Polis olduğu anlaşılan iki adam Mahsun'un bir araba çaldığını iddia ederek ona arabanın nerede olduğunu sorar ve bir yandan döverler. Rahat uyumak için yere koymuş olduğu kartonları ezerler. Polisler Mahsun'un akşam kahvede olduğu teyidini aldıktan sonra onu bırakırlar. Mahsun kayığa geçer.

Araba Mahsun gece kayıktan çıkarak bir sigara yakar. Hemen karşısında daha öncde de gözüne ilişken lacivert arabayı görür. Arabanın yanına giderek kapısını açıp arabayı çalıştırır. Arabanın klimasında ellerini ısıtır. Araba ile başka bir yerde bir kayıkta uyuyan Sarı'nın yanına gider ve onu uyandırır. Sarı'ya arabadan bahsetse de "beni bulaştırma" diyerek Mahsun'u reddeder. Mahsun ise araba ile onun yanından ayrılır.

Köpek Mahsun araba ile İstanbul'u dolaşır. Bu sırada yoldaki bir köpeğe çarpar. Buna kayıtsız kalmaz ve köpeği yanına alır. Köpeği araba ile bir veterinere götürür. Köpeğe patronunun çarptığını söyler ve bir anda kaybolarak oradan uzaklaşır. Sabah olur ve Mahsun arabayı aldığı yere gelir. Direksiyonu siler ve maymuncuğu çıkararak arabadan iner. Arabanın farında ve bagajda çarptığı köpekten kalan kanı siler.

Kadına Bakış Mahsun kahvehanede çay içer ve gazete okur. Gazetede “hırsızsavar nasıl çalışıyor” başlıklı bir haberi okur. Eroin bağımlısı kadın da yan masasındadır. Kadının masasında çay ve bir defter, elinde sigara ve diğer elinde kalem vardır. Mahsun uzun uzun ona bakar. Kadın uykulu yüz ifadesiyle gözlerini uzun süre kapar. Mahsun polisin onu ve Sarı'yı sorduğunu öğrenir.

Sarı'nın Ölümü Polislerin onu ve Sarı'yı aradığını öğrendikten sonra kahvehaneden uzaklaşan Mahsun, hızlıca sokakta yürür. Önce inşaata bakar ama Sarı'yı bulamaz. Ardından bir kayığın içine bakar. Kayığın üstündeki örtüyü açar ve Sarı'nın cansız bedeniyle karşılaşır. Uçuşan martılar ve puslu İstanbul manzarası önünde Mahsun yere çömelir.

Sarı'nın Cenazesi Sarı'nın cenaze namazında sadece altı kişi vardır. Mahsun onların arasında yoktur. Cenazesi defnedilmek üzere bu az kişi tarafından taşınır. Defnedildikten sonra Reis ve diğerleri Sarı'nın mezarı üzerine alkollü içki dökerler.

Mahsun'un Polislerden Kaçışı Mahsun inşaatta teneke içinde yanan cılız bir ateşin önünde montuna sıkı sıkı sarılarak oturur. Birinin geldiğini duyunca hızlıca saklanır. Gelen Zühtü'dür. Mahsun'a Sarı'nın cenazesi sonrası sahilde ateş yaktıklarını, onu çağırmak için geldiğini söyler. Mahsun'a bir ekmek uzatır ve “ye şunu” der. Mahsun polisin onu araması sebebiyle tedirgindir, bu sebeple çıkmak istemediğini söyler. Mahsun her ne kadar çıkmamak için dirense de Zühtü, Sarı'nın ölümü sebebiyle polisin ona bir şey yapmayacağı konusunda onu ikna eder.

Sahil Başında Sarı'yı Anma Mahsun, Zühtü'nün ısrarıyla sahilde ateş başında toplanan grubun yanına gider. Burada Sarı hakkında bazı hikayeler anlatılır. Mahsun polislerden çekinmesi sebebiyle dışarıda bulmaktan huzursuzdur. Reis “beyler koalisyon” diyerek herkesten para toplar ve Mahsun'u şarap ve çıkma ekmek (elde kalmış) almaya yollar. Bir büfede siparişlerini veren Mahsun yine iki polis tarafından yakalanır ve karakola götürülerek işkenceye maruz kalır. Ayaklarına sopa ile defalara vurulan Mahsun acı ile inler.

Karakol Reis, Mahsun'un olaylara karışması sebebiyle karakola çağrılır. Müdür Reis'e Mahsun'un karıştığı suçlardan bahsederek, devletin tüm organlarını meşgul ettiğini anlatır. Mahsun'un çaldıktan sonra yerine bıraktığı arabanın sahibinin iç işleri müsteşarı olduğunu söyler. Bu sebeple Reis'in artık Mahsun'a göz kulak olması gerektiğini belirtir. Mahsun'un geçmişte itfaiye aracı bile çaldığını söyleyerek ileride daha fazla sorun çıkarmaması için Reis' görevlendirir. Reis bunu başta kabuk etmese de, Müdür üstü kapalı bir tehditte bulunmuştur. Günün birinde Mahsun'un onun teknesine eroin sokabileceğini, polisin de o gün arama yapabileceğini söyleyerek, Reis'i kabul etmek zorunda bırakır. Bunun üzerine Mahsun serbest kalır.

Mahsun'a Yeni Hayat Çabaları Gözaltından çıkan Mahsun, teknesinde olan Reis'in yanına gider. Deniz kenarında otururlar ve poğaça yerler. Mahsun polisler tarafından şiddete maruz kaldığı için yaralı ve ağrılı bir vaziyettedir. Konuşmakta bile güçlük çeker. Reis karakolda ondan istenen görevi kabul etmek zorunda kalmıştır ve Mahsun'a göz kulak olmak için ilk adımı atar. Mahsun'a kahvehaneye kaç para borcu olduğunu sorar ve kahvehaneyi işleten Zeki'ye olan borcunu ödeyeceğini söyler. Kapanıncaya kadar kahvehanede, daha sonra da kayıkhanede uyuyabileceğini söyler. Mahsun puslu ve ihtişamlı Boğaz manzarası önünde elleri bağlı bir şekilde etrafına bakınır.

Sarı'nın Mezarını Ziyaret Mahsun arkasında Rumeli Hisarı manzarası yer alan bir tepeyi çıkar. Sarı'nın boş içki şişeleri ile çevrili mezarının başına çömelir. Toprağı hem sever hem de düzeltir.

Mahsun'un Araba Sevdası Tekne denizi yararak ilerler. Mahsun, Reis'in teknesinde çalışmaya başlamıştır. Denize bir file atar. Sonrasında ise fileye takılan balıkları denizin kenarında toplar. Reis, polisin ona verdiği görev doğrultusunda Mahsun'a düzenli bir hayat yaratmaya çalışsa da akşam Mahsun yolun kenarında duran kırmızı bir arabayı çalar. İstanbul sokaklarında bu arabayla dolaşır ve hemen ardından polislerin şiddetine maruz kalır.

Rumeli Hisarı Mahsun çalan Mehter Marşı sesini takip eder. Rumeli Hisarı Kalesi önünde bir grup çekim yapmaktadır. Bir sunucu Rumeli Hisarı Kalesi'nin yapımını ve bu yapım sonrası kalenin içine Fatih Sultan Mehmet'in İran'dan getirttiği tavus kuşlarının hikayesini anlatmaktadır. Fatih Sultan Mehmet o dönemin inancına göre bereketi, bolluğu, çoğalmayı ve kötülöklere karşı iyiliği temsil etmesi sebebiyle tavus kuşlarını getirtmiştir. Fatih'in ölümü sonrası ise tavus kuşları bilinmeyen bir sebepten yavaş yavaş ortadan yok olmuştur. Sunucu Rumeli Hisarı'na yeniden tavus kuşları getirtileceğinin haberini verir. İran Cumhurbaşkanı'nın, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e hediye ettiğı 50 tavus kuşu Rumeli Hisarı'nda olacaktır. Mahsun bu çekimi ve sunucunun konuşmasını dikkatle dinler. Ekibe doğru yaklaşınca aksanları sebebiyle yabancı olduğı anlaşılan ekip üyesi tarafından uzaklaştırılmaya çalışılır. Hemen ardından Mahsun kuşları görmek için kalenin içine girmek ister ancak kapıdaki görevli bilet almadan içeri giremeyeğini söyleyerek girmesine izin vermez. Mahsun uzaklaşırken uzak doğru bir grup turist kale önünde fotoğraf çektirir.

Mahsun'un Öfkesi Mahsun kahvehanede bir grup ile televizyon izlemektedir. Televizyonda Mahsun'un çekimlerine denk geldiğı Rumeli Hisarı haberi vardır. Mahsun'un gözü televizyonda değildir. Kahvehanede çalışan Zeki temizlik yapacağını söyleyerek gruptan çıkmalarını ister. Grup öfkelenir. Uyuşturucu bağımlısı kadın da başka bir masada acılı olduğı anlaşılan hareketler yapmaktadır. Mahsun'un gözü öfkelenen grupta değil, kadındadır. Kadın ve Mahsun çay ücretini ödemek için kasaya yönelir. Mahsun ücreti haftaya Reis'in ödeyeceğini söylese de kasadaki adam sesin yükselterek Mahsun'u azarlar ve iki gün içinde borcunu ödemesini ister. Mahsun kahvehaneden ayrılır ve yolun karşı tarafına, sahile doğru yürür. Eline büyük bir taş alır ve öfkeli bir biçimde kahvehanenin camına bakar. Sinirli de olsa taşı dönerek denize doğru fırlatır.

Otobüs Mahsun akşam bir otobüs şoförünün büfeden alışveriş yapmasını fırsat bilip otobüsü çalar. Otobüsü gülererek, büyük bir keyifle sürer. Sabah büyük dalgaların olduğı bir deniz kenarına park eder ve içinde uyur. Bir kabus gibi hızlıca dayağa maruz kaldığı görüntüler ekrana yansır.

Hastalık Mahsun her zaman toplandıkları yerde, deniz kenarında Reis ve arkadaşlarının balıktan dönmesini bekler. Denizin kenarında bir kasa üzerinde domates, salatalık ve çorbadan oluşan bir küçük sofrada yemek yerler. Mahsun durmadan öksürür. Bunu fark eden Reis onu doktora götürür. Mahsun'un akciğer röntgeni çekilmiştir. Doktor stetoskop ile ciğerlerinden gelen sesi dinler. Reis, odada sigara yakar, doktor onu uyarır. Doktor, Mahsun'a reçete yazar. Zühtü kahvehanede Mahsun'a ilaçlar konusunda bilgi verir.

Yeni İş, Yeni Ev Reis, Mahsun'un kahvehaneye olan borcunu kapatır. Kahvehanede ona iş ve yatacak yer için kahvehane sahibi zor da olsa ikna eder. Yaptığı hırsızlıklar ona olan güveni azaltması sebebiyle Reis'in bu iknayı gerçekleştirmesi zor olmuştur. Odada beraber kalacağı Malik'in odasına götürülür. Umutlu bir müzik çalar ve bu sırada elinde bir parça ekmek ile çorbasını içer. Hemen ardından tuvaleti temizler. Tuvaleti temizlerken eroin bağımlısı genç kadın gelir ve masadan kolonyayı aldığını söyleyerek tuvalete girer. Mahsun uzun uzun ona bakar. Kadın eroini enjekte etmek için gerekli işlemleri yapar ve daha sonra yarı baygın hale gelir. Mahsun onu heyecanla bekler, saçını tarar. Kadın çıktıktan sonra tuvaleti temizlemek için girdiğinde enjeksiyon sırasında kullandığı fuları bulur.

Tavus Kuşu Mahsun Rumeli Hisarı'nın uzun demir parmaklıklarını tırmanır ve parmaklıkları aşar. Bu sırada Mehter Marşı sesi gelmektedir. İçeriye girebilen Mahsun, görevliyi sessizce izler ve onu atlatarak Rumeli Hisarı'ndaki tavus kuşlarından birini yakalayarak kulenin tepesine çıkar. Kucağında tavus kuşu ile İstanbul'u izler. Biraz yürür ve karşıdaki demir parmaklı kapıya bakar.

Futbol, Konvoy ve Mahsun'un Hayalleri Mahsun kahvehanede çorba içmektedir. O sırada Türkiye Futbol Milli Takımı'nın maçı televizyonda yayınlanır. Herkes maçla ilgilenir, atılan gole sevinir ama Mahsun maçı takip etmez. Mahsun yemekten sonra tuvalete gider ve çalışmaya devam eder. Türkiye'nin maçta galip olması sebebiyle olduğunu düşündürecek şekilde, dışarıdan konvoy ve silah sesleri gelmektedir. Mahsun odasına geçmiştir ve uyumaya çalışır. O ise bu gürültü arasında pek çok hayale dalar: bir tünelde ilerlerken, denizde hareket halindeki teknede kucağında bir tavus kuşu ile otururken, teknenin içinde baygın halde yatan uyuşturucu bağımlısı

kadını sevip öperken.

Fular Mahsun kadının tuvalette unuttuğu fuları lavaboda yıkar. Genç kadın yine tuvalete girmiştir ve uyuşturucu madde için kolonya ve pamukla küçük bir ateş yakarak, enjeksiyon öncesi uygulamayı yapmaktadır. Dışarı çıktığında Mahsun masasında onu beklemektedir. Kolonyayı masaya koyar. Tam çıkacakken Mahsun ona fularını uzatır ve “bu sizin” der. Kadın Mahsun’un orada çalışması ve kalması hakkında sorular sorar. “Artık kayıkhanede yatmıyorsun yani” diyerek onu kahvehanede oturduğu cam önündeki masasından kimi zaman takip ettiğini belli eder. Kadın tekrar kahvehanede her zaman oturduğu cam önündeki masasında yarı uykulu yarı ayık bir şekilde sigarasını içer. Mahsun dikkatlice onu izler.

Yeniden Tavus Kuşu Mahsun yeniden Rumeli Hisarı’na girmiştir. Görevliyi izler ve tekrar bir tavus kuşunu yakalar. Merdivenleri bu tavus kuşunu kucağına alarak çıkar. Onunla birlikte yere çömelir.

Sarı’ya Arkadaşlarla Ziyaret Mahsun kahvehane masasında metal paraları sayar. Her zaman alışveriş yaptıkları büfeye giderek birkaç şişe şarap ve rakı alır. Aldıklarıyla deniz kenarına arkadaşlarının yanına gider. Arkadaşlarına Sarı’nın mezarına gitmeyi teklif eder. Zühtü ve Reis bu teklifi gülererek onaylar. Sarı’nın mezarı başında hem içki içerler hem de içkinin bir kısmını mezarın üstüne dökerler.

Pamuk ve Davet Kahvehanede uyuşturucu bağımlısı genç kadın yine aynı masada oturmaktadır. Akineton isimli düzenli ve aşırı doz kullanımında bağımlılık yapan ve zihinsel faaliyetleri etkileyen bir ilaç almaktadır. Mahsun kadına kolonya uzatır. Ondan tuvaletlerin kapıları için kadın ve erkek yazmasını rica eder. Kadın kalem bulursa yazacağını söyler ve sonrasında pamuk ister. Mahsun pamuk bulamamasına rağmen eczaneden yeni bir pamuk alır. Kadın yeni bir pamuk alması karşısında minnettar bir ifade ile ona bakar. Pamuğu tuvalette eroin enjeksiyonu için kullanır. Kadın tuvaletten çıktıktan sonra Mahsun’a artık temelli orada mı olduğunu ve yatacak yeri verdiler mi? sorularını sorar. Mahsun’un kalacak yeri olduğunu öğrendikten sonra ona gıpta ettiğini ve kendi halinin daha kötü olduğunu söyler. Kadın arkadaşlarında kalıyodur ve her zaman arkadaşlarının evde olmadığından yakındır. Mahsun arkadaşları olmadığından onun yanına gelebileceğini, çok yatak olduğunu söyler. Kadın bunu reddeder. Daha sonra Mahsun ona odasını gösterir ve bir anahtar verir. İsteddiği zaman kalabileceğini, arkadaşlarını da getirebileceğini söyler.

Kadın ve Bir Adam Mahsun’un oda anahtarı vermesi sonrası kadın odaya gelmiştir. Bir adamın karşısında soyunmaktadır. Adam kadının karşısında yerde oturur ve sigara içerek onu izler. Mahsun odanın kapısının önüne gelir ve kapıyı açmadan sesleri dinler. Kısa süre dinledikten sonra Reis tuvaletten Mahsun’a bağırır. Mahsun hızlıca aşağıya iner. Reisle kısa bir konuşmadan sonra tekrar hızlıca odaya çıkar. Odaya varmadan kapının açıldığını duyar ve tekrar tuvalete inerek yerleri süpürmeye başlar. İçeriden bir adamın çıktığını gördükten sonra elindeki çalı süpürgesini sert bir şekilde yere fırlatır. Kadın Mahsun’un yanına gelerek bir miktar para uzatır. Kadın ilaç almak için kullanabileceğini söylese de Mahsun parayı almak istemez. Kadın parayı ve odanın anahtarını masaya bırakır ve çıktıktan sonra kendi paralarını sayar.

Tavus Kuşunu Çalma Kadını bir adamla odadan çıkarken gören Mahsun, akşam efkârlı ve yalnız bir şekilde rakı içer. Bir anda öfkelenir ve şişeyi, masanın üzerindeki, masayı ve sandalyeyi fırlatır. Dışarı çıkar ve bir otomobili çalar. Araba ile Rumeli Hisarı’na gider ve demir parmaklıklarından atlayarak içeri girer. İçeriden bir tavus kuşu çalar ve tavus kuşunu arabanın arka koltuğuna koyarak araba ile oradan ayrılır. Arabada içki içmeye devam eder ve tavus kuşu ile konuşmaya başlar. Tavus kuşundan onu diğer tavus kuşlarından ayırdığı için özür diler ve aslında hepsini almak istediğini ama izin vermediklerini söyler. Yolda arka arkaya kornaya basarak yanından geçen bir otomobil sürücüsüne bağırır. Sabah Galata Köprüsü’nde arabanın kaputunu açmıştır ve kablolarla oynar. Daha sonra arabanın arka koltuğundaki tavus kuşunu alarak köprü üstünde hızlıca koşar. Deniz kenarında bir parka gelir ve burada bir başka arabayı çalmaya çalışırken arabanın alarmı çalar. İstanbul sokaklarında kucağında tavus kuşu ile beraber dolaşır ve tüm gözler onun üzerindedir. Bir otobüse biner. Tavus kuşunu kaldığı yere getirir.

Taksim ve Boğaz Genç kadın Mahsun'un yanına gelir. Tavus Kuşu da Mahsun'un yanındadır. Kadın, Mahsun'un ayaklarına kapanarak onu Taksim'e götürmesi için yalvarır. Mahsun kadının yüzüne paraları atarak küfür eder ve onu yaka paça dışarı çıkarır. Kadın içeri girmek için direnir. Mahsun "beni kandırdın..." diyerek onu tekrar çıkarmak ister. Sonunda Mahsun ve kadın bir araba içindedir. Kadın uyuşturucu sebebiyle kriz geçirmektedir. Eski bir sokakta, bir apartmanın önünde iner. Mahsun merak ederek kadının peşinden girer ve cebindeki maymuncukla apartmanın kapısını açarak içeri girer. Mahsun üzgün bir şekilde içeriden çıkar, çocukların oyun oynadığı dar sokakta park ettiği arabanın içine girer ve ağlar. Kadın da arabaya biner. Çok hızlı ve kısa bir biçimde bazı görüntüler ekrana yansır. Görüntülerde bir çığlık, kolunda şırınga olan kadın ve üst bedeni çıplak olan Mahsun vardır. Kadın ve Mahsun arabada konuşmazlar. Mahsun kadını boğazın kenarında bir banka bırakır sonra ise onunla beraber tekne ile boğaza açılır. Kadın baygın halde yatmaktadır. Mahsun kadının yanına gider, birkaç kez yanağından öper ve başını göğsüne koyar. Bu sırada tekne bir deniz fenerine doğru ilerler. Kadını öptüğü ve başını göğsünü koyduğu sırada tekne batar. Mahsun denizin içinde çırpınır.

Hastane Mahsun küçük ve eski bir ambulans ile hastaneye götürülür. Üstü çıplak ve ıslaktır. Üşüdüğü için ellerini ve kollarını vücuduna götürür. Hastane koridorunda çıplak ayak ve üstünde bir battaniye ile titreyerek bekler. Daha sona dışarıda bir polis memuru tarafından sorgulanır. Tekneyi çalmadığını, kazanın nasıl olduğunu bilmediğini, yanındaki kadının ismini bilmediğini söyler.

Reis'in Öfkesi Mahsun yol kenarında bir su birikintisinin yanında duran eski bir topun içinde elleri başında yatmaktadır. İçinden çıkar ve yağmurda yürümeye başlar. Kahvehaneye gider. Kahvehane önünde yerde duran ıslanmış battaniyeyi alır ve deniz kenarına gelerek kayığın içine koyar. Ardından inşaata gelmiş ve ateş başında oturmuştur. İçeri Reis girer. Reis teknesini kaybetmesinin öfkesiyle Mahsun'u döver ve oradan ayrılır.

Dibe Vuruş Mahsun, Reis'in ona desteği kesilmesiyle eskisinden daha yalnız kalmış, sefaletle sürüklenmiştir. Uzun bir daldan yaptığı oltasıyla boğazın kenarında balık avlamaya çalışır. İleride tekenede ateş yakmış iki evsiz görür ve yanlarına giderek ısınır. Büfeden çıkma ekmek alır ve onu yer. Daha sonra yine Rumeli Hisarı'nın kolaylıkla aştığı demir parmaklıklarına tırmanır. Orada birkaç çalı ve dal toplar. Tavus kuşu sesi duyunca hemen yakalamaya çalışır. Zor da olsa yakalar ve kucağına alır. Cebinden bir çakı çıkartır. Taşın üzerine kan akmaya başlar. Bir ateş yakar ve tüyleri yolunmuş kuşu getirir. Bu sırada Rumeli Hisarı'nın görevlisine yakalanır. Görevli ona şiddet uygular. Bu şiddet sırasında geçmişte yaşadıkları kısa kısa ekrana yansır. Şiddetler, bakışlar, anlar...

Haber Mahsun'un Tavus Kuşu yemeye kalkması televizyonda haber olmuştur. Kahvehanede oturan arkadaşları bu haberi görünce ayağa kalkarak televizyona yaklaşır ve şaşkınlıkla izlerler. Mahsun'un ifadesinde aç kalması sebebiyle bunu yaptığını söylediği belirtilir.

KARAKTER ÇÖZÜMLEMESİ

Mahsun, filmin ana karakteridir. Orta yaşlarda, bakımsız ve yorgun görünümlü sessiz bir adamdır. Kimsesiz olması, sokaklarda yaşaması ve başkalarının desteğine ihtiyaç duyma zorunluluğu onun bu sessizliğinin ve yorgunluğunun sebepleri olarak görülebilir. Mahsun belirli bir işe sahip olmayan, yetenekleri hakkında bilgi sahibi olamadığımız, amaçsız, yönsüz ve yurtsuz bir karakterdir. Onun bu yersiz yurtsuz, amaçsız, yönsüz ve sessiz hali bir gizem ve dolayısıyla katmanlı bir karakteri de ortaya çıkarmaktadır. Sessiz ve durgun hali karakteri sebebiyle soru işaretleri barındırması karakteri ilgi çekici kılmaktadır. Bu sebeple bu karakter hem sessizliği hem de eylemleriyle sembolik pek çok anlamı yaratabilmektedir.

Yalnız. Mahsun'un en belirgin özelliklerinden biri yalnızlığıdır. Her ne kadar yanında Sarı, Reis ve Zühtü gibi arkadaşları olsa da, akşam olduğunda tek başına kalır ve uyur. Kimseye ve hiçbir yere ait olmadan yıkık dökük yerlerde ve sokaklarda hayatını geçirir. Yalnızlığını İstanbul'un çeşitli mekanlarında yaşar. Bu sebeple İstanbul onun hayatını paylaştığı bir arkadaş olarak arka planda hep yer alır. Kendini hiçbir yere, topluluğa ve ilişkiye ait hissetmez. Eşi, çocukları, akrabaları yoktur. Bu sebeple insanlarla kurduğu ilişki ve bağ çoğunlukla yüzeyseldir. En güçlü bağ kurduğu arkadaşı olan Sarı'nın vefatından sonra ona gerçek anlamda yardımcı olan tek insan Reis'tir. Reis'in ona kızgınlığıyla hikayenin sonunda tamamen yalnız kalır.

Öteki. Mahsun toplumsal normların dışında kalan hatta toplum içinde, hayatın ortasında görüldüğünde bile rahatsızlık verebilecek bir karakterdir. Düzenli bir işe, toplumsal olarak kabul edilen bir aile yapısına sahip değildir; sosyal bir statüsü, kendisine ait bir evi yoktur. Modern kent hayatında kenara itilmiş ve görmezden gelinmiş bir insandır. Toplum için suça meyilli bir adam ve bir tehdittir. Onun öteki olma durumu hem toplumsal ilişkilerde kendini gösterir hem de fiziksel mekanlarda. Hiçbir yere ve hiçbir topluluğa ait olmayan bir figürdür.

Yersiz Yurtsuz. Mahsun bir eve sahip değildir. Kendisine ait bir alana, bir mekana sahip olmadığı için inşaatta, sokakta ve geçici olarak çaldığı arabalarda uyur. Mekansal anlamda yersiz yurtsuzluğu dışında toplumsal ve psikolojik olarak da öyledir. Toplum arasında onun için herhangi bir yer yoktur. Evsiz, ailesiz ve işsiz bir hayat sürer. Bu yersiz yurtsuzluk onun sürekli hareket halinde olmasına ancak bir sonuca varamamasına sebep olur. Toplumun dışında, belirli bir aidiyete sahip olmayan bir gezgin gibidir.

Reis, Mahsun'a yardım eden, onu yanında tutarak koruyan bir balıkçıdır. Yaşlı, kır saçlı ve sakallı bir adamdır. Reis, Mahsun gibi bir eve sahip olmayan, toplum içinde bir kenara itilmiş insanları yanında bulundurmaktadır. Güçlü ve kollayıcı tavrıyla filmde bir baba figürüdür. Çevresindekilere kol kanat gerer, sahip çıkar ve hayata bağlamaya çalışır. Mahsun da aç kaldığında, hasta olduğunda yardım aldığı ilk kişi Reis'tir. Her ne kadar uzun süre Reis'in kanatları altında olsa da, sonunda Reis de Mahsun'a sırt çevirir. Reis'in koruma duygusu yalnızca merhamet değil belirli kuralları da içermektedir.

Korumacı. Reis bulunduğu bölgedeki insanları, düzeni ve dengeyi koruma konusunda oldukça cömerttir. Özellikle toplum ve polis tarafından hatalı olarak sayılabilecek eylemlerde bulunan Mahsun'a yardım eden Reis'in onu anlayan ve duygularını paylaşan bir tavırda olduğu söylenemez. Onun yardımları bir merhamet içerse de insanları ve toplumu ayakta tutma, savrulmasına izin vermeme isteği daha yoğundur. Her ne kadar bir tehdit edilmesi sebebiyle de olsa polis ile Mahsun'u denetim altında tutma konusunda da anlaşır. Tüm bunlara rağmen Mahsun'un içinde bulunduğu ve onu savrulmuş hale iten yapı düşünülduğünde Reis'in çabaları önemlidir.

Mesafeli. Reis, Mahsun başta olmak üzere çevresindeki insanlara karşı düşmanca ya da kaba davranışlara sahip değildir. Bununla beraber cana yakın, güler yüzlü ve sıcakkanlı da değildir. İnsanlarla arasına mesafe koyan bir yapısı vardır. Duygularını tam anlamıyla tarif eden bir görünümü, ifadesi de yoktur. Duygusal düzeyde erişilemez, güçlü ve bir görev adamı gibi yaşayan bir insandır. İnsanlarla ve toplumla arasına bir duvar inşa eder, bu şekilde kırılğan bir yapıdan uzaklaşır.

Uyuşturucu Bağımlısı Kadın Solgun görünümlü ve derin bakışlı genç bir kadındır. Elinde sigarıyla kahvehanede oturarak uzun uzun pencerenin ötesindeki manzarayı izler. Sigara içerken manzarayı izlemesi dışında kahvehanenin tuvaletinde uzun süre eroin enjeksiyonu yaparken görürüz onu. Hayattan beklentisi azalmış, tıpkı Mahsun gibi yönsüz ve amaçsız bir hayata evrilmiş gibidir. Genç olmasına rağmen ağır ve isteksiz bir haldedir.

Yabancılaşmış. Genç kadın topluma, kendine ve bedenine yabancılaşmıştır. Filmde de kadının tam olarak kim olduğu, ne hissettiği, nereden geldiği gibi pek çok bilgiye yer verilmez. Onun da tıpkı Mahsun gibi toplumla olan bağı zayıftır, insanlarla kurmuş olduğu ilişki kopuktur. Tıpkı görünümü gibi hayattaki konumu da silinmiş gibidir.

Kırılğan. Genç kadının en belirgin özelliği kırılğan görünen yapısıdır. Yaşam ona ağır gelmiş ve bu ağırlık onun ruhsal olarak çökmesine sebep olmuştur. Bu sebeple yoksunluğun ve sevgisizliğin izlerine sahip bir kadındır. Bağımlılık onu bu kırılğanlığa sürükleyen bir sebep de olabilir, bu kırılğanlığın bir sonucu da. Sevgisiz gibi görünse de, Mahsun'dan gelen sevgi onu hayata döndürmez, ona acı çektiren halden kurtaramaz.

Umutsuz. Hayattan beklentisi büyük oranda bitmiştir. Geleceğe dair beklentisi sıfırlanmıştır. Hayattaki konumu yalnızca 'şimdi'ye dairdir. Geçmiş ve gelecekle ilgili bir bilgimiz yoktur, onun da geleceğe dair böyle bir planı yok gibidir. Onun gözlerinde, tavırlarında ve davranışlarında yalnızca bir gün geçirmek isteyen bir kadının izleri vardır. Kendisiyle ilgili bir beklentisi olmadığı için Mahsun'un hayata dönmesini daha çok önemser. Bu yüzden kendi bedeni ile kazanmış olduğu parayı Mahsun'a vermek ister.

TEMALAR

TOPLUM

Ötekiler Tabutta Rövaşata toplumun ve sistemin marjinal olarak nitelendirebileceği bir anti-kahraman olan Mahsun'un hikayesine odaklanmaktadır. Mahsun Rumelihisarı civarlarında, İstanbul'un sonsuz gibi görünen boğaz manzarasının kenarında alt kültüre ait bir grup insan ile mekânız bir biçimde yaşamını zorlukla sürdürmeye çalışır. Bu mekânsızlık bir süre sonra eskiden çok rahat bir biçimde girebildiği alanlara artık parasız olduğu için girememesi sebebiyle sonlanır. Sistem onu yoksulluğu sebebiyle en alt sınıfa dâhil eder. Bununla beraber filmde Mahsun daha üst sınıftaki insanların ve dolayısıyla toplumun huzurunu ve düzenini bozmaya yönelik eylemleri sebebiyle kriminalize edilmiş bir öteki olarak konumlandırılır. Belirli kalıplara dâhil olmayan, bu kalıpları delen, polisler tarafından işkenceye maruz kalsa da bunu yapmaya devam eden, bu 'korkusuzluğu' sebebiyle sistemi daha da tedirgin eden bir karakter olarak Mahsun hem 'tehlikeli' hem de 'öteki'dir. Bu yönüyle Mahsun sistem için yalnızca hırsızlık yapması sebebiyle bir suçlu değil, bunun daha ötesinde sınırları olmayan olası bir 'tehlike'dir. Bu yönüyle Mahsun'un yokluğu, acıları ve yalnızlığı sıradanlaşır, bir 'öteki' olarak göz ardı edilir.

Açıklayıcı Anlar: Mahsun soğuk havalarda montuna sarılarak küçük bir ateşte ısınmaya çalışır. Onun belki de en çok ısındığı anlar sabah tekrar yerine bıraktığı arabaların içinde klimayı açtığı anlardır. Mahsun arabayı çalar, gece boyu İstanbul'da dolaşır, bazen uyur ve sabah temizleyerek aldığı yere bırakır ancak yine de Mahsun bir 'suçlu'ya dönüşür. Yoksul bir suçlu olarak hem sistemin en altındadır hem de toplumun düzenini bozmaktadır.

Mahsun toplum düzenini bozan bir öteki araba dışında sembolik bir anlamı olarak tavus kuşu da çalar. Fatih Sultan Mehmet'in Rumeli Hisarı'na bolluk ve bereket getireceğine inanılması sebebiyle yüz yıllar önce koymuş olduğu tavus kuşları, Süleyman Demirel tarafından tekrar aynı yere koydurulur. Mahsun, Rumeli Hisarı'na defalarca tırmanarak bu tavus kuşlarına ilgi gösterir, onları kucağına alır ve sonunda bir tanesini kucaklayarak arabayla çalar. Bu yalnızca bireysel bir eylem değil aynı zamanda bir ritüele, tarihsel bir inanca da tehdit olarak yorumlanabilir.

Mahsun yalnızca bir suçlu, yoksul ve evsiz değil aynı zamanda 'hayatı önemsenmeyen' olarak da ötekidir. Mahsun'un en yakın arkadaşı Sarı'nın cansız ve donmuş bedeni ile kayıpta karşılaşması bunu açıkça gösterir. Yaşamları da ölümleri de sistem içinde sıradanlaşır. Öyle ki ısınacak yer bulamamaları sebebiyle arkadaşı Sarı gibi ölümle burun buruna olan Mahsun, büyük bir acı yaşasa da polisler tarafından hırpalanır ve işkenceye maruz kalır.

Mahsun eskiden çok rahat bir şekilde girebildiği Rumeli Hisarı'na yeni uygulanan bilet zorunluluğundan dolayı büyük bir çaba ile demir parmaklıkları tırmanarak girmek zorunda kalır. Mekânızsız ve sınırsız bir insan olsa da artık bu eskisi kadar mümkün değildir. Yoksulluğu sebebiyle yurt dışından gelen turistlerin rahat bir şekilde girebildiği eskiden onun olan mekânlar artık onun için 'işgal' altındadır. Ona çizilen bu sınır ve gözle görülmeyen engel onu daha keskin bir 'öteki' olarak konumlandırır.

Erkekler ve Kadınlar Filmde kadın karakterler az sayıdadır. Bu kadınlardan biri doktor, biri veteriner diğeri ise uyuşturucu bağımlısıdır. Dolayısıyla iki kadın karakter filmin çoğunluğunu oluşturan yoksul ve yersiz yurtsuz karakterlerin aksini oluşturur. Uyuşturucu bağımlısı kadın karakter ise her ne kadar sistem için özensiz ve düzensiz sayılabilecek bir karakter olsa da bu düzensiz hayatı sahiplenmiş bir karakterdir. Onların aksine erkek karakterler daha yönsüz ve savrulmuş karakterlerdir. Tam anlamıyla geçimlerini sağlayacak mesleklere sahip değillerdir. Kimi balık tutarak geçimini sağlar, kimi kahvehanede çalışarak, kimi ise iş sahibi bile değildir. İlişkilerine dair bir bilgiye sahip olamayız, yalnızca erkek dostlarıyla vakit geçirirler. Bir güce sahip değillerdir, işbirlikçi erkekler olarak sınıflandırılabilirler polis karakterler dışında güç ve gövde gösterisi sergileyebildikleri bir eylemleri yoktur. Özellikle ana karakter Mahsun, erkekliğe dair yaratılmış ve benimsenmiş pek çok ayrıcalık ve güçten yoksundur.

Açıklayıcı Anlar: Film büyük oranda evsiz ya da yoksul karakterleri odağına alması sebebiyle alt sınıfa dair pek çok unsuru barındırır. Orta ya da alt orta sınıfa ait karakterler, iki kadın karakter ile ortaya çıkar. Mahsun hastalanır. Sürekli öksürmesi sebebiyle bunu fark eden Reis onu doktora götürür. Buradaki kadın doktor bunlardan biridir. Diğeri ise Mahsun'un çaldığı bir araba ile çarptığı köpeği götürdüğü veteriner karakterdir. Seyirci bu karakterlere ilişkin meslekleri

dışında bir bilgiye sahip olamazlar.

Mahsun ve onun gibi evsiz olan karakterler başta olmak üzere erkekler aldıkları çıkma ekmek ve yaşamlarındaki tek lüks gibi görünen alkollü içkileri ile günlerini geçirirler. Hedefsiz, amaçsız ve yalnızca yaşamlarını sürdürmeye çalışan yapı taşırlar. Günleri monoton geçer. Örneğin Reis balığa açılır, Mahsun denizin kenarında ağdan balıkları ayırır, daha sonraları tuvalette çalışır sonunda kazandıkları para ile içki içerler. Fiziksel olduğu kadar duygusal ve cinsel olarak da aç karakterlerdir. Onlardan biri Kahvehanede çalışan genç erkektir. Mastürbasyon yaparken kapının defalarca çalması sebebiyle bunu bir türlü tamamlayamaz. Mahsun ise hoşlandığı kadına uzaktan bazen de gizli bir şekilde sevgisini gösterir, öper, başını göğsüne koyar. Aşkları ve cinsellikleri cisimleşmez, gizli duygular ve eylemler olarak kalır. Onlar hegemonik erkeklikten çok uzak, yitip gitmiş ve ötekileşmiş karakterlerdir.

Yersiz, Yurtsuz karakterler ve Mekânlar Filmde karakterler sığınacak evleri olmaması sebebiyle kenti evleri haline getirmişlerdir. İstanbul'un büyük ve ihtişamlı manzarasında, her yer onların evi gibi görünse de en az üşüdükleri, kovulmadıkları, güvenli buldukları yerleri tercih etmek durumundadırlar. Bu sebeple sahip olmadıkları bu mekânlara ait hissetmeye çalışırlar. Bu aitlik hissi, kimi mekânlara eskisi gibi girememeleri sebebiyle sarsılabilmektedir. Toplum içinde sınırlar her anlamda olduğu gibi mekânsal anlamda da yeniden çizilebilmektedir. Filmde kullanılan mekânların büyük bir çoğunluğu İstanbul'un turistik bölgelerindedir. Buna rağmen filmde bu mekânlar turistik yapısının ötesinde gerçekçi bir şekilde temsil edilir. Örneğin Rumeli Hisarı ihtişamlı bir tarihi yapı değil, yoksul olanın demir parmaklıkları atlayarak girebileceği yerdir. Üstelik Rumeli Hisarı'nda sürekli çalan Mehter Marşı bir birliktelik duygusu ve çağrısını hissettirenken, kenara itilmiş bir karakter olarak Mahsun'un oraya gizli bir şekilde girmesi bir ironiyi de içerir.

Açıklayıcı Anlar: Mahsun sabahları genellikle boğaz manzarasının kenarında, sahilde zaman geçirir. Reis'e yardım eder, içkisini içer. Kahvehane de boğaz manzaralıdır. Geceleri ise işler bu ihtişamın tam tersidir. Bir inşaatta bir teneke içinde yaktığı ateşin başında oturur. Özellikle Sarı ile beraber kahvehaneden kovulduktan sonra kayıkhaneye ya da inşaat arasında seçim yapma çabaları onların mekânsal beklentilerini gözler önüne sürer. Bununla birlikte Sarı kayık içerisinde hayatını kaybetmiştir, dolayısıyla yaptıkları seçimler onlar için hayati bir önem taşımaktadır.

Mahsun Rumeli Hisarı içerisindeki tavus kuşları ile bir bağ kurar. İçeride tavus kuşları olduğunu duyduktan sonra içeriye girmeye çalışsa da kapıdaki görevli biletsiz girilemeyeceğini söyler. Mahsun geçmişte girebildiğini söylese de onun için bir mekânsal sınır çizilmiştir. O bu mekânsal sınırı demir parmaklıkları atlayarak ihlal eder ve içeriye girer.

Mahsun hava karardıktan sonra cebindeki maymuncuklara bir otomobili açar ve İstanbul sokaklarında kullanmaya başlar. Yüzünde tebessümle arabayı sürer. Bu sırada araba ile bir köpeğe çarpar. Köpeği bir veterinere götürdükten sonra arabayı sabah aldığı yere geri bırakır ve arabanın farına ve bagajına bulaşan kanı temizler.

ADALET

Polis şiddeti Toplumdaki "ötekilere" yer veren film, onların sistem ile ilişkisini de ele alır. Bu sebeple sisteme ve toplumsal düzene ilişkin ufak bir tehdit karşısında müdahalenin önemli aktörleri olarak karşımıza çıkan polisler ve onların uygulamaları da filmde dikkat çekici bir yer bulur. Mahsun sistem içinde dertleri ve acıları önemsenmeyen, değer görmeyen bir karakterdir. Yaptığı ya da yaptığı sanılan suçları ise en sert şekilde cezalandırılır. Bu cezalandırmanın en önemli kısmı yargılanmadan olmasıdır. Özellikle araba hırsızlığı konusunda suçlanan Mahsun, polislerin şiddetine maruz kalır ve bir işkence mağduruna dönüşür. Marjinal bir evsiz olan Mahsun, düzen için bir tehdittir. Onun varlığı ya da yokluğu sistem için bir şey ifade etmese de yapabilecekleri polisin imajı açısından önemli görülür. Polis bu sebeple suçluları gözetim altında tutmak ister, suçu ortadan kaldırmanın ötesinde sistemin devamlılığını önemser. Bunu yaparken tehdit ve şiddeti stratejilerine dahil eder. Film ise bu eylemleri meşru göstermenin değil, tüm gerçekliğiyle göstermenin peşindedir.

Açıklayıcı Anlar: Mahsun inşaatta ateşin başında teneke içerisinde yaktığı ateşin başındadır. Polisler gelir ve suçu onun işlediğine dair bir teyit olmamasına rağmen onu döverler. Mahsun olayla bir ilgisi olmadığını söylese de inanmazlar. Polisler yalnızca onu dövmekle kalmaz, rahat uyumak için yere serdiği karton parçaları da ezerler.

Mahsun, Sarı'nın ölümü sonrası arkadaşları tarafından sahil kenarında kendilerince düzenledikleri anmaya katılır. Her zaman yaptıkları gibi alkollü içkiler ile bu anmayı gerçekleştirirler. Bu sırada büfeden şarap ve çıkma ekmek almaya gider. Polisler onu orada yakalayıp karakola götürür ve onu yatırarak ayaklarına sopa ile vururlar. Mahsun sıradan değil sistematik bir işkenceye maruz kalır.

Polisler filmde yalnızca sistematik şiddet gerçekleştirmez aynı zaman da tehdit ile de olayları örtbas etmeye çalışır. Mahsun karakoldadır ve Reis karakola çağrılarak Mahsun'a göz kulak olması için "görevlendirilir". Reis bu görevi üstlenmek istemese de Müdür onun teknesine eroin yerleştirebileceğini ve onu suçlu ilan edebileceğini söyleyerek tehdit eder. Bu tehdit karşısında Reis Mahsun'u gözetimi altında tutmaya başlar. Polisler suçu ortadan kaldırmak ya da suçluyu adalet sisteminin yasalarına göre cezalandırmak yerine şiddet ve tehditle örtbas etmeyi ve gözetim altına almayı tercih eder. Sistem düzenin bozulmasını ve düzeni bozanın bir örnek teşkil etmemesini önemser.

SİYASET

Baskı ve Güç Polisler devletin baskı ve güç aygıtı olarak filmde önemli bir rol oynar. Özellikle toplumsal düzeni bozacak ve sistemin imajını zedeleyecek anlarda devreye girerler ve bu suçun üstünün örtülmesi için gerekenleri yaparlar. Bunlar genellikle şiddet, işkence, tehdit şeklinde karşımıza çıkar ve amaç olayın gün yüzüne çıkmasını önlemektir. Hukuk sistemi içerisinde gerçekleştirilmeyen cezalar bunu net şekilde gösterir.

Sessiz ve Küçük Bir İsyan Mahsun bir 'öteki' olarak yaşamaya devam eder. Bunu yaparken defalarda işkenceye maruz kalmasına rağmen sistemin düzenini hedef alan hırsızlığı gerçekleştirir. İçişleri Bakanlığı müsteşarının arabasına (şans eseri de olsa) gerçekleştirdiği hırsızlık, eylemlerinin hedef aldığı sınıfı da gösterir. O basit ve küçük hayatında, bu eylemini göstermeye engellemelere rağmen devam eder. Kolluk kuvvetleri tarafından bir tehdit olarak görülür ve bu tehdit tüm baskı aygıtlarına rağmen devam eder.

İLİŞKİLER

Arkadaşlık Film ötekileştirilmiş pek çok karakterin arkadaşlık ilişkilerine yer verir. Özellikle evsiz olan iki karakter Mahsun ve Sarı'nın ilişkileri dikkat çekicidir. Bu ilişki sınıfsal bir mecburiyeti içeriyor gibi görünse de aslında derin bir bağlılık ve sadakat de barındırır. Onların ilişkileri dışında Özellikle Reis'in Mahsun'a verdiği destek ve onun yitip gitmemesine yönelik çabaları da önemlidir. Zühtü ile beraber Mahsun'u önemser, onu desteklerler.

Açıklayıcı An: Mahsun ve Sarı özellikle nerede uyuyacakları konusunda karar almaya çalışır. Mahsun genellikle inşaatta yatmayı tercih eder. Bir gün kayıkta uyuyan Sarı'nın cansız bedeni ile karşılaşır. Mahsun yol arkadaşı olarak görebileceğimiz Sarı'nın hatırasını yaşatmak için çaba gösterir. Arkadaşları ile mezarına gider ve orada içki içerler.

Reis Mahsun'un hastalığını fark eder ve Mahsun'u bir doktora götürür. Doktor Mahsun'a ilaç yazar. Zühtü ve Mahsun ilaçlar konusunda Mahsun'u bilgilendirir. **Aşk** Mahsun kahvehanedeki uyuşturucu bağımlısı genç kadından hoşlanır. Onu kimi zaman rüyasında görür kimi zamansa uzaktan izler. Onu hayallerinde yaşatır. Filmin ilerleyen bölümlerinde ise onunla iletişime girmeye başlar. Bu ilişki bir kaçak anların hikayesidir aynı zamanda. Mahsun onunla ya hayallerinde ya da o uyurken/baygınken temas kurabilir. Mahsun'un yaşamı bir imkansızlıklar hikayesi olduğu için aşkı da bir imkânsız aşk hikayesine dönüşür.

Açıklayıcı An: Mahsun baygın olan genç kadını Reis'in teknesine götürür ve boğazda açılırlar. Tekne ile kaza geçirmeden hemen önce Mahsun baygın olan genç kadını öper ve başını onun göğsüne koyar. Bu sırada denizde kaza gerçekleşir. Mahsun'un bu aşk hikayesi tüm yaşamı gibi yarıda kalarak sonlanır.

PSİKOLOJİ

Yalnız Ötekiler Filmde hiçbir yere ait olmayan, savrulan Mahsun ve Mahsun gibileri konu edinir. Kendi dünyası içinde yaşar, farklı sınıflara ait alanlara girmez. Bu alanlara dahil olduğu anlar sınırlıdır. Arkadaşları vardır ancak kendi dünyası ayrıdır. Özellikle Sarı'nın ölümünden sonra iyice yalnızlaşmıştır. İnşaatçı cılız bir ateş başında uyuduğu geceler onun toplumdan izole yaşantısını gözler önüne serer. Onun aşık olduğu genç kadın da ona benzer bir yaşam sürer. Çoğunlukla yalnız başına bir kahvehane masasında, dışarıdaki güzel manzarayı izler. İkisi de sistem

içerisinde yabancılaşmış karakterlerdir.

Duygusal ve Cinsel Açlık Tabutta Rövaşata'da sevgi kolay dile getirilemez. Hayatta kalabilmeye odaklanmış karakterler, büfeden aldıkları bir çıkma ekmekle hayatta kalma gayretindedir. Bu sebeple sevgi bazı anlarda dile getirilebilir. Sarı'nın ölümü sonrası düzenlenen anmalardaki gibi. Mahsun âşık olduğu genç kadına da sevgisini o baygınken gösterebilir. Sevgi görmediği gibi sevgisini de gösteremez. Bununla beraber kahvehanedeki genç erkeğin defalarca sonlandırmaya çalıştığı mastürbasyon da çeşitli sebeplerde yarıda kalır. Film yarım kalan, tam anlamıyla gerçekleşemeyen anları, durumları ve duyguları gösterir.

KUSURLAR

Hırsızlık Mahsun kendi içinde küçük bir dünyaya sahiptir. Hayattan beklentileri azdır. Buna rağmen sık sık geceleri üşümesi ve onu eğlendiren birkaç şeyden biri olması sebebiyle geceleri araba çalıp sabah çaldığı yere geri bırakır. Bunu defalarca polis şiddetine maruz kalmasına rağmen devam ettirir.

Açıklayıcı Anlar: Mahsun cebinde taşıdığı maymuncuk ile arabanın kapısını açar ve İstanbul'un hareketli caddelerinde sürmeye başlar. Sabah arabayı aldığı yere geri getirir. Akşam bir köpeğe çarpması sebebiyle kan olmuş yerleri temizler. Arabayı aldığı gibi bırakmaya özen gösterir.

Öfkeli olduğu bir anda yeniden araba çalar. Arabayı tavus kuşu çalmak için Rumeli Hisarı'na sürer ve çaldığı tavus kuşunu arabaya getirir ve oradan uzaklaşır.

Bağımlılık Filmde uyuşturucu bağımlılığı önemli bir yer işgal eder. Mahsun'un âşık olduğu kahvehanedeki kadın defalarca tuvalette eroin kullanır ve yarı bilinçli bir hale gelir. Genellikle kafası bulanık bir şekilde dolaşır.

Açıklayıcı An: Mahsun tuvaleti temizler. İçeriye genç kadın girer ve tuvalette eroin enjeksiyonu gerçekleştireceği için masadan kolonyayı alır. Genç kadın daha önce yaptığı gibi tuvalette eroin enjeksiyonu için gerekli işlemleri yapar enjeksiyon sonrası yarı baygın hale gelir.